

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ДВА ПУТА МЕСЕЧНО НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 30, А НА СТРАНУ 40 НОВ. МЕСЕЧНО.
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

МАКСИМ ЦРНОЈЕВИЋ.

Трагедија у 5 чинова, с певањем, написао др. Лаза Костић, за позорницу удесио А. Хаџић,
музика од А. Максимовића.

(Наставак.)

ПОЈАВА ДРУГА.

Јевросима улази, насланајући се на Максима сједне стране, а с друге подилази Милош.

Јевросима.

Малаксала сам, синко, држи ме!
Ил' на срцу, ил' где је, тек је зло!
Покуцава ми срце жестоко,
И у главу ми крвљу удара,
К'о киван душман на утврђен град!
Па за то ми се вљда причува
Непрестано к'о коњски неки бат,
А погледам ли окном напоље,
Привића ми се коњ и коњаник.

(Чује се с поља потмуло куцање.)

Баш сад, — к'о да га чујем из нова.
(Опет куцање.)

Милош.

То неко куца, мајко, заиста!

Иво (с поља.)

Хој! Хој!

Јевросима.

Ха! Шта? Је л' срце то ил' није? — Јест! —
Ил' он, — ил' срце? Ил' срце, ил' он!

(Прислушкује на прозору.)

Иво (с поља.)

Та отварајте! Отварајте, хеј!
Ни живе душе? Слуге, слушкиње!
Зар не смем ја у дворе Јвине?

Јевросима.

И он и срце, и срце и он!

(Брзо оде са њоме Милош.)

Максим (сам.)

И дође већ, и отац дође већ,
Љубавни сину своме посланик!
Подвигује сватовски весело,
Од непознате љубе носи глас,
Од непознате, сину познаном,
Јер сина свога не ће познати;
Ал' нозна л' сина, нађе ли га још,
Тек онда ће да позна на жалост
Да није иаш'о сину невесту!
Анђелију ми не да вечни суд,
Ал' другу не ћу, залуд, бабо, труд!

(Милош и Јевросима пролазе носећи ивино оружје
и пртљаг.)

Весело само чили чаущи,
Како вас брзо свекар научи!

Јеоросима.

Иначе тежак беше овај мач,
А сад је лак, а сад је тако лак,
Полетела би шњиме у облак!

(Оде за Милошем.)

Улази Иво Црнојевић.

Иво.

А Максим? Где је Максим, зовни га!
Је с' чуо момче? Зовни Максима!

Максим (себи.)

Страхота, ох, страхота до Бога!
Преблаги Боже, чујеш ли тај глас?
Ша услушај га: зовни Максима!

Иво!

Ма шта си стао, жури деране! (за себе.)
Ох, како ми је Максим у срцу:

Не могу да се срдим на овог,
Одело је на њему максино.
Што му је ваљда изношено дао. (Максиму)
Хајд' иди, синко, што си се препао?

Максим (полазећи.)

Да идем тужан, куда и камо!
Из овог тела само одлазим! (Руком на ножу.)
И Бога ми, још једна само реч,
Још један поизив само, ево ме!
Да идем Богу на истину сад,
А ово тело, своју црну лаж,
Да оставим још незнјајућем јад!

Иво (седне разузурјујући се.)

Ох, дете моје, рано Максиме.
Радости моја, јединчetu мој!
Да једините теби радости!
Док само дође, ступи преда ме,
Па запита ме, како бабо мој?
Па како пут, па кака просидба?
А ја му кажем, сине, на ноге!
Одводи снаху, теби невесту,
Лепоту прву свога времена,
А племе вредно твога племена,

Чувену Ђерку дужда млетачког,
Најлепшу љубу, најмилоснију:
Анђелију, море, Анђелију!
Да радости, да силне радости
Обасуће ми руке сузама,
Онијен ће ми пасти на груди,
А ја, а ја? Ох, шта ћу! — Море, хеј!
Ти још не оде звати Максима?

Максим (за себе.)

Анђелију! — Анђе — — Анђелију!
Да л' уво чу? Да л' око угледа?
Ил' осетиште уста какву сласт,
Што опија сва редом чувила,
Да не схваћају још: је л' истина?!

Иво.

Зар још не оде? Траго ниједна!
Ил' овај час да идеш звати га,
Ил' овај час (вади мач) биће ти последњи,
Ил' с места сад, ил' с места никада,

Іевросима улети циком.

Іевросима,

Не за Бога, не удри на Бога! (Заклања Максима).
(Наставиће се.)

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

Српска народна позоришна дружина кренула се 3. октобра о. г. из Митровице на пут, и тај исти дан касно у ноћ стигла је у Панчево, где је 8 октобра почела давати представе. У Панчеву се бавила од 3 октобра до 23 новембра и за то време приказивала је 27 пута. Осим тога приређено је 20 новембра у корист народном позоришту „Село“ с програмом јаквог још није било у Панчеву. Ево тог програма: 1. „Смеса словенских песама“, од А. Милчинског, свира свирачки збор српског народног позоришта. — 2. „Словенска химна“, од Д. Јенка, пева мушки збор панчевачке српске црквене певачке дружине. — 3. „Морнарска песма“, од Ивана Зајца, пева уз пратњу свирачког збора позоришног Л. Хацићева, члан срп. народ. позоришне дружине. — 4. Говори А. Хацић, пр. управитељ срп. нар. позоришта. — 5. „Српске народне песме“, пева уз пратњу свирачког збора позоришног А. Телечкова, члан српске народне позоришне дружине. — 6. „Пастирска песма“, од Хорејшека, певају уз пратњу свирачког збора позоришног Л. и Б. Хацићева. — 7. „Баук“, од Шуберта,

пева уз пратњу свирачког збора позоришног А. Сајевић, члан загребачке народне поз. дружине. — 8. „Ђивча“, од П. Кришковскога, за мешовити збор удесио Л. Лжићар, певају Л. и Б. Хацићева, В. Марковић и М. Станчић, чланови срп. народне позоришне дружине. — 9. „Пресретна пастирка“, пева уз пратњу свирачког збора позоришног Љ. Зорићева, члан српске народне позоришне дружине. — „У бој“, од Ивана Зајца, пева мушки збор српске панчевачке црквене певачке дружине. — 11. Увод у оперу „Виљем Тел“, од Росинија, свира свирачки збор срп. народног позоришта. — 12. „Љубав није шала.“ Шала у једној радњи, по туђој мисли написао А. Хацић.

Цео овај програм изведен је тако тачно, добро и лепо, да публика није могла за дosta изјављивати своје допадање, признање и захвалност на пруженом јој ретком уживању. Много штошта морало се поновити на бурно захтевање.

24. новембра кренула се позоришна дружина из Панчева на пут и стигла је у Н. Сад 25. новембра у вече. Представе у Новом Саду моби ће се давати тек за једно

четрнаест дана док се доврши украпивање позоришне дворане и позорнице. Ти ће украси на диску и инонос служити и онима, који су их наручили, и онима, који су их их извели. Особито ће ваљати сада позорница, која ће се моби слободно мерити са многим позорницама по већим варошима.

За потврду тога доста ће бити ако наведемо само то, да је прву завесу израдио сам гласовити Леман, а и сви други пропекти рађени су под његовим надзором. Заиста цела позорница, овако удешена као што је сада, изненадиће и удивиће свакога укусном красотом својом!

Л И С Т И Џ И.

* (Народно позориште у Загребу) доживело је, како „Vienac“ пише, ове године две знатније кризе: прву пролетос, кад се захвалио на интендантури Житровић, па је влада наименовала нови одбор, а у њему неке особе, које је свет сумњиво гледао, не видећи у њима гаранције за позоришни напредак. Међу тим је тај нови одбор декретом владиним изгубио своју власт, и тим је настала друга криза. Сада нема позоришног одбора него је наименован владин повереник за позоришне послове, и то неки Вардијан. Узрок је наименовању владиног поверилика тај, што је прећашњи позоришни одбор предложио мањак од 14.000 фр., дакле узрок економии, а ипак ништа чули, да има и какав други, уметнички обзир. Што се тиче овога другога, вредно га је истакнути, премда тога влада не чини. На оперу се имамо мање потужити, али тим више на драму. По свршетку прошле сезоне протекло је више месеца, да наши глумци нису готово ништа учили, а то се опазило код представа у овој сезони. Трагедија и у оштите драма није се добро давала, и само су се лакше ствари изводиле мало боље. Да глумци нису знали на памет својих улога, то се приметило скоро при свакој представи. Али ако хоћемо да се добро глуми, то ваља добро проучити улогу, а не тек на памет научити речи, или никако их и не научити. Ево дакле, за што би се имала бринутти влада, и одбор, и сада владин поверилиник; а то је бар тако важно, као и економно питање. Али да се вратимо новчаним пословима. Од летос је субвенција подигнута на 32.000 фр., позориште се више полази него пре, ложе су продане много скупље, па ипак знаменит дефицит од 14.000 фр. Вредно би било проучити како се трошило и на што! Ми, вели „Vienac“, положмо особиту важност на троје: прво на уметност саму, а ту није довољан за управитеља или саветника Петар или Паво, који је по Њуди овоме или ономе, него се хоће вешт човек и даровит; друго на разум и газдавање, али које није на штету уметности него које ваља да је диже; треће, на морал у друштву, без кога ће све доћи до расула. У све ове три тачке грешило се кроз много година, и за то се

није наше позориште помакло напред како би морало и могло. Каткад велика власт буде на терет, а према широком праву распире се и дужности, тако, да их ни овлашћени не може вршити. Ми бисмо за то желили, да наш сабор енергички у своје руке прими позориште, ове „мезимче“ народно, и да он без икакве наклоности или мржње, имајући на уму само напредак овога завода, именује интенданта и одбор.

ПРОСВЕТА.

* (Женски ћаци.) На свеучилишту у Цириху, у Швајцарској, има управу 100 женских слушалица. Од ових слушају њих 75 медицинска, 24 филосовска а 1 јуридична предавања.

* (Жена уредник.) У новије време, од кад се жене еманципију, није више никако чудо видети жену код брајава, или на пошти, или као лекара. Али једва да има у свој Европи жене, која уређује политичке новине као Јулија Хофманова. Та госпођица, кћи штампара Хофмана у Белаку у Корушкој, јавила је власти, да ће преузети издавање и уређивање политичкога листа „Die süddeutsche Zeitung“ што га издаје отац јој,

СИТИЦЕ.

* (Бисмарк — божији посланик.) Некакав пруски научењац, др. Шулце, изкресао је из камена мудрости и ту искру, да је сам „господ Бог“ послao Бисмарка на овај свет. Све оно, што Бисмарк ради, ради по божанској одлуци, а све, што је учинила Пруска, све је то прави правцати приказ божанства. Мудријаш Шулце издао је у Штолбергу некаку броштуру пуну таких мудролија. О Бисмарку вели у тој књижици: „Господ Бог послao је досад седам својих посланика на овај свет: Адама, Ноја, Аврама, Мојсија, Христа, Лутера и Бисмарка. Бисмарк је утемељио царство немачко. Он као државни канцелар заоденуће се плаштом врховног духовника. То је све већ у напред одређено кад је Бог стварао свет, и т. д.“

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

1. ПРЕДСТАВА

ВАН ПРЕТИПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 10. ДЕЦЕМБРА 1872.

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРANI

ПРВИ ПУТ:

НИ БРИГЕША.

ЛАКРДИЈА У 2 ЧИНА, ПО ТАЛИЈАНСКОМ НАПИСАО ГЕРНЕР И ВЕЛИЈЕ, ЗА СРПСКУ ПОЗОРНИЦУ
ПРЕРАДИО К. ТРИФЕОВИЋ.

ОСОБЕ:

Филип Ђурковић, грунташ	Зорић.
Милица { њери му	Л. Хаџићева.
Катица	Л. Маринковићева.
Јуцика, сестра му удовица	Ј. Поповићева.
Сима Ђурковић, брат му од стрица	Пешић.
Стеван, син му	Станчић.
Нона Пурило	Суботић.
Бона Пурило, синовац му	Недељковић.
Ивица Ђекић, трговац из Славоније	Лукић.
Ватрица, адвокат	Марковић.
Љубица Ђирићева, сироче	Б. Хаџићева.
Драгиња Дражићева, глумица	М. Недељковићка.
Богољуб Божић, богослов	Соколовић.
Арса Станић, слагач	Бунић.
Јован, послужитељ бонин	Рашић.
Андрija, послужитељ Филипа Ђурковића	Божовић.
Слуга	Степић.

Ко од наших претплатника жeli своја места за ову представу задржати нека се изволи
тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 сахата пре подне.

У уторак 12. децембра у претплати, а по други пут: „НИ БРИГЕША“. Лакрдија у 2
чина, по талијанском написао Гернер и Велије, за српску позорницу прерадио К. Трифковић.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 н. а. вр. у српској народној за-
једничкој штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 САХАТА.